ROZSUDEK TRIBUNÁLU (prvního senátu)

13. července 2011 *

Ve věci T-45/07,

Unipetrol a.s., se sídlem v Praze (Česká republika), zastoupená J. Matějčkem a I. Jandou, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropské komisi, původně zastoupené M. Kellerbauerem, V. Bottkou a O. Weberem, dále M. Kellerbauerem, V. Bottkou a V. Di Buccim, jako zmocněnci,

žalované,

jejímž předmětem je návrh směřující ke zrušení rozhodnutí Komise K (2006) 5700 v konečném znění ze dne 29. listopadu 2006 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/F/38.638 – Butadienový kaučuk a styren-butadienový

* Jednací jazyk: angličtina.

kaučuk vyrobený emulzní polymerizací) v rozsahu, v jakém se týká společnosti Unipetrol a.s., nebo podpůrně k tomu, aby Tribunál vykonal svou pravomoc přezkumu v plné jurisdikci,

TRIBUNÁL (první senát),

ve složení F. Dehousse (zpravodaj), zastupující předseda, I. Wiszniewska-Białecka a N. Wahl, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: K. Pocheć, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. října 2009,

vydává tento

Rozsudek

Skutečnosti předcházející sporu

1 Komise Evropských společenství rozhodnutím K (2006) 5700 v konečném znění ze dne 29. listopadu 2006 (věc COMP/F/38.638 – Butadienový kaučuk a styren-butadienový kaučuk vyrobený emulzní polymerizací, dále jen „napadené rozhodnutí“),

konstatovala, že několik podniků svou účastí na kartelové dohodě na trhu s výše uvedenými výrobky porušilo čl. 81 odst. 1 ES a článek 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (EHP).

2 Napadené rozhodnutí je určeno následujícím podnikům:

– Bayer AG, se sídlem v Leverkusen (Německo);

– The Dow Chemical Company, se sídlem v Midlandu, Michigan (USA) (dále jen „Dow Chemical“);

– Dow Deutschland Inc., se sídlem ve Schwalbachu (Německo);

– Dow Deutschland Anlagengesellschaft mbH (dříve Dow Deutschland GmbH & Co. OHG), se sídlem ve Schwalbachu;

– Dow Europe, se sídlem v Horgen (Švýcarsko);

– Eni SpA, se sídlem v Římě (Itálie);

– Polimeri Europa SpA, se sídlem v Brindisi (Itálie) (dále jen „Polimeri“);

– Shell Petroleum NV, se sídlem v Haagu (Nizozemsko);

– Shell Nederland BV, se sídlem v Haagu;

– Shell Nederland Chemie BV, se sídlem v Rotterdamu (Nizozemsko);

– Unipetrol a.s., se sídlem v Praze (Česká republika);

– Kaučuk a.s., se sídlem v Kralupech nad Vltavou (Česká republika);

– Trade-Stomil sp. z o.o., se sídlem v Lodži (Polsko) (dále jen „Stomil“).

3 Dow Deutschland, Dow Deutschland Anlagengesellschaft a Dow Europe jsou přímo nebo nepřímo zcela kontrolovány společností Dow Chemical (dále společně jen „Dow“) (body 16 až 21 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

4 Aktivity Eni v oblasti dotčených výrobků zajišťovala původně EniChem Elastomeri Srl, kterou Eni nepřímo kontrolovala prostřednictvím své dceřiné společnosti EniChem SpA (dále jen „EniChem SpA“). Dne 1. listopadu 1997 se EniChem Elastomeri sloučila s EniChem SpA. Eni kontrolovala 99,97% společnosti EniChem SpA. Dne 1. ledna 2002 převedla EniChem SpA svou strategickou chemickou výrobu (včetně aktivit souvisejících s butadienovým kaučukem a styren-butadienovým kaučukem vyráběným emulzní polymerizací) na svou dceřinou společnost Polimeri, ve které měla 100% podíl. Eni přímo a zcela kontroluje Polimeri od 21. října 2002. Od 1. května

2003 změnila EniChem SpA firmu na Syndial SpA (body 26 až 32 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise v napadeném rozhodnutí používá označení „EniChem" pro všechny společnosti vlastněné společností Eni (dále jen „EniChem") (bod 36 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

5 Shell Nederland Chemie je dceřiná společnost společnosti Shell Nederland, která je zcela kontrolována společností Shell Petroleum (body 38 až 40 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

6 Kaučuk vznikla v roce 1997 sloučením společností Kaučuk Group a. s. a Chemopetrol Group a. s. Dne 21. července 1997 přešel na Unipetrol veškerý obchodní majetek, práva a závazky sloučených podniků. Unipetrol vlastní 100% akcií společnosti Kaučuk (body 45 a 46 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Podle napadeného rozhodnutí Tavorex s. r. o. (dále jen „Tavorex"), se sídlem v České republice, zastupovala Kaučuk (a jejího předchůdce Kaučuk Group) při vývozech od roku 1991 do 28. února 2003. Podle napadeného rozhodnutí dále Tavorex od roku 1996 zastupovala Kaučuk na zasedáních Evropského sdružení pro syntetický kaučuk (European Synthetic Rubber Association; bod 49 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

7 Podle napadeného rozhodnutí Stomil zastupovala přibližně po dobu 30 let, nejméně do roku 2001, při vývozech polského výrobce Chemical Company Dwory S.A. (dále jen „Dwory"). Stále podle napadeného rozhodnutí Stomil zastupovala Dwory v letech 1997 a 2000 také na zasedáních Evropského sdružení pro syntetický kaučuk (bod 51 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

8 Zjištěná doba trvání protiprávního jednání trvala od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002 (pro Bayer, Eni a Polimeri), od 20. května 1996 do 31. května 1999 (pro Shell Petroleum, Shell Nederland a Shell Nederland Chemie), od 1. července 1996 do

28. listopadu 2002 (pro Dow Chemical), od 1. července 1996 do 27. listopadu 2001 (pro Dow Deutschland), od 16. listopadu 1999 do 28. listopadu 2002 (pro Unipetrol a Kaučuk), od 16. listopadu 1999 do 22. února 2000 (pro Stomil), od 22. února 2001 do 28. února 2002 (pro Dow Deutschland Anlagengesellschaft) a od 26. listopadu 2001 do 28. listopadu 2002 (pro Dow Europe) (body 476 až 485 odůvodnění a článek 1 výroku napadeného rozhodnutí).

9 Butadienový kaučuk (dále jen „BK“) a styren-butadienový kaučuk vyrobený emulzní polymerizací (dále jen „SBK“) jsou syntetické kaučuky používané převážně při výrobě pneumatik. Oba výrobky jsou vzájemně zastupitelné a nahradit je lze i jinými syntetickými kaučuky a přírodním kaučukem (body 3 až 6 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

10 Vedle výrobců uvedených v napadeném rozhodnutí prodávali na území EHP omezené množství BK a SBK i další výrobci z Asie a z východní Evropy. Kromě toho velkou část BK vyrábí přímo velcí výrobci pneumatik (bod 54 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

11 Dne 20. prosince 2002 Bayer navázala kontakt se službami Komise a vyjádřila přání spolupracovat na základě oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2002, C 45, s. 3; Zvl. vyd. 08/02, s. 155, dále jen „oznámení o spolupráci“) ve věci BK a SBK. V souvislosti s SBK podala Bayer ústní prohlášení, v němž popsala aktivity kartelové dohody. Toto ústní prohlášení bylo zaznamenáno na magnetickou pásku (bod 67 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

12 Dne 14. ledna 2003 podala Bayer ústní prohlášení, v němž popsala aktivity kartelové dohody v oblasti BK. Toto ústní prohlášení bylo zaznamenáno na magnetickou pásku. Bayer poskytla také zápisy ze zasedání výboru pro BK Evropského sdružení pro syntetický kaučuk (bod 68 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

13 Dne 5. února 2003 oznámila Komise společnosti Bayer rozhodnutí, kterým jí podmínečně prominula pokutu (bod 69 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

14 Dne 27. března 2003 provedla Komise šetření podle čl. 14 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204; Zvl. vyd. 08/01, s. 3), v prostorách společnosti Dow Deutschland & Co. (bod 70 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

15 V období od září 2003 do července 2006 zaslala Komise podnikům uvedeným v napadeném rozhodnutí několik žádostí o informace podle článku 11 nařízení č. 17 a článku 18 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1; Zvl. vyd. 08/02, s. 205) (bod 71 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

16 Dne 16. října 2003 se Dow Deutschland a Dow Deutschland & Co. sešly se službami Komise a vyjádřily přání spolupracovat podle oznámení o spolupráci. Na setkání byly ústně vylíčeny aktivity kartelové dohody v souvislosti s BK a SBK. Tato ústní prezentace byla zaznamenána. Byl rovněž předán spis obsahující dokumentaci vztahující se ke kartelové dohodě (bod 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

17 Dne 4. března 2005 byla Dow Deutschland informována o záměru Komise snížit jí pokutu o 30 až 50% (bod 73 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

18 Dne 7. června 2005 zahájila Komise řízení a zaslala společnosti Dwory a podnikům, jimž je určeno napadené rozhodnutí, s výjimkou společnosti Unipetrol, první oznámení námitek. První oznámení námitek bylo určeno i společnosti Tavorex, ale nebylo jí doručeno, neboť společnost byla od října 2004 v úpadku. Řízení vůči této společnosti proto bylo ukončeno (body 49 a 74 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

19 Dotyčné podniky podaly k prvnímu oznámení námitek písemná vyjádření (bod 75 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Měly rovněž přístup ke spisu ve formě kompaktního disku a v prostorách Komise jim byla zpřístupněna ústní prohlášení a související dokumenty (bod 76 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

20 Dne 3. listopadu 2005 požádala Manufacture française des pneumatiques Michelin (dále jen „Michelin“) o vstup do řízení jako vedlejší účastnice. Dne 13. ledna 2006 podala písemné stanovisko (bod 78 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

21 Dne 6. dubna 2006 přijala Komise druhé oznámení námitek, které zaslala podnikům, jimž je určeno napadené rozhodnutí. Dotyčné podniky se k němu vyjádřily písemně (bod 84 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

22 Dne 12. května 2006 podala Michelin stížnost podle článku 5 nařízení Komise (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků 81 [ES] a 82 [ES] (Úř. věst. L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81) (bod 85 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

23 Dne 22. června 2006 se Michelin a podniky, jimž je určeno napadené rozhodnutí, s výjimkou společnosti Stomil, účastnily slyšení před Komisí (bod 86 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

24 S ohledem na nedostatek důkazů k prokázání účasti společnosti Dwory na kartelové dohodě se Komise rozhodla ukončit řízení vůči ní (bod 88 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise rozhodla o ukončení řízení i vůči společnosti Syndial (bod 89 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

25 Původně sice byly používány dvě samostatné spisové značky (COMP/E-1/38.637 pro BK a COMP/E-1/38.638 pro SBK), Komise však od prvního oznámení námitek používá značku jedinou (COMP/F/38.638) (body 90 a 91 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

26 Dne 29. listopadu 2006 ukončila Komise správní řízení přijetím napadeného rozhodnutí.

27 Podle článku 1 výroku napadeného rozhodnutí se tím, že se po uvedenou dobu účastnily jediné a trvající dohody, v jejímž rámci bylo dohodnuto stanovování cílových cen, rozdělení zákazníků dohodami o nezasahování a vyměňování citlivých informací týkajících se cen, soutěžitelů a zákazníků v odvětví BK a SBK, dopustily protiprávního jednání porušujícího článek 81 ES a článek 53 EHP následující podniky:

a) Bayer od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002;

b) Dow Chemical od 1. července 1996 do 28. listopadu 2002; Dow Deutschland od 1. července 1996 do 27. listopadu 2001; Dow Deutschland Anlagengesellschaft od 22. února 2001 do 28. února 2002; Dow Europe od 26. listopadu 2001 do 28. listopadu 2002;

c) Eni od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002; Polimeri od 20. května 1996 do 28. listopadu 2002;

d) Shell Petroleum od 20. května 1996 do 31. května 1999; Shell Nederland od 20. května 1996 do 31. května 1999; Shell Nederland Chemie od 20. května 1996 do 31. května 1999;

e) Unipetrol od 16. listopadu 1999 do 28. listopadu 2002; Kaučuk od 16. listopadu 1999 do 28. listopadu 2002;

f) Stomil od 16. listopadu 1999 do 22. února 2000.

28 Na základě skutkových zjištění a právního posouzení provedeného v napadeném rozhodnutí uložila Komise dotyčným podnikům pokuty, jejichž výše byla vypočtena metodou uvedenou v Pokynech o metodě stanovování pokut [uložených] podle čl. 15 odst. 2 nařízení č. 17 a čl. 65 odst. 5 Smlouvy o ESUO (Úř. věst. 1998, C 9, s. 3; Zvl. vyd. 08/01, s. 171, dále jen „pokyny“), jakož i v oznámení o spolupráci.

29 V článku 2 výroku napadeného rozhodnutí se ukládají následující pokuty:

a) Bayer: 0 eur;

b) Dow Chemical: 64,575 milionů eur, z nichž:

i) 60,27 milionů eur solidárně se společností Dow Deutschland;

ii) 47,355 milionů eur solidárně se společnostmi Dow Deutschland Anlagengesellschaft a Dow Europe;

c) ENI a Polimeri solidárně: 272,25 milionů eur;

d) Shell Petroleum, Shell Nederland a Shell Nederland Chemie solidárně: 160,875 milionů eur;

e) Unipetrol a Kaučuk solidárně: 17,55 milionů eur;

f) Stomil: 3,8 milionů eur.

30 V článku 3 výroku napadeného rozhodnutí se podnikům uvedeným v článku 1 nařizuje, aby okamžitě ukončily protiprávní jednání uvedené v témž článku, pokud tak již neučinily, a aby neopakovaly žádné výše popsané jednání a zdržely se veškerého jednání s rovnocenným cílem či účinkem.

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

31 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 16. února 2007 podala Unipetrol projednávanou žalobu.

32 Rozhodnutím předsedy Tribunálu ze dne 2. dubna 2009 byl N. Wahl určen k doplnění senátu následkem překážky na straně jednoho z členů senátu.

33 Na základě zprávy soudce zpravodaje Tribunál (první senát) rozhodl zahájit ústní část řízení.

34 Tribunál v rámci organizačních procesních opatření stanovených v článku 64 jednacího řádu Tribunálu vyzval Komisi, aby mu zaslala určité dokumenty. Komise této výzvě ve stanovené lhůtě vyhověla.

35 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na ústní otázky Tribunálu byly vyslechnuty na jednání konaném dne 20. října 2009.

36 Unipetrol navrhuje, aby Tribunál:

– zrušil napadené rozhodnutí v plném rozsahu nebo částečně alespoň v rozsahu, ve kterém se jí týká;

– podpůrně vykonal svou pravomoc přezkumu v plné jurisdikci;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

37 Komise navrhuje, aby Tribunál:

– zamítl žalobu;

– uložil společnosti Unipetrol náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

38 Žaloba společnosti Unipetrol spočívá na sedmi žalobních důvodech. V rámci prvního žalobního důvodu Unipetrol tvrdí, že Komise zjevně nesprávně posoudila její čistě finanční účast ve společnosti Kaučuk. Druhý žalobní důvod vychází ze zjevně nesprávného posouzení samostatnosti jednání společnosti Kaučuk na trhu. V rámci třetího žalobního důvodu Unipetrol tvrdí, že došlo k nesprávnému dvojímu přičtení jednoho a téhož jednání. V rámci druhého žalobního důvodu Unipetrol uvádí, že podle ní neexistuje důkaz o účasti společnosti Tavorex na dohodách o stanovování cen a o rozdělení trhu. Pátý žalobní důvod vychází ze zjevně nesprávného posouzení Komise stran účasti Tavorex na kartelové dohodě ve srovnání s tím, jak rozhodla v případě společnosti Dwory. Šestý žalobní důvod vychází z nesprávného použití práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže na společnosti Tavorex a Unipetrol. Sedmý žalobní důvod vychází s nezohlednění nedbalosti, k níž mělo dojít ze strany společnosti Unipetrol.

39 Je třeba se nejprve zabývat čtvrtým žalobním důvodem společnosti Unipetrol.

Ke čtvrtému žalobnímu důvodu vycházejícímu z neexistence důkazu o účasti společnosti Tavorex na dohodách o stanovování cen a o rozdělení trhu

Argumenty účastnic řízení

– Argument společnosti Unipetrol

40 Unipetrol úvodem připomíná judikaturu k důkaznímu břemenu Komise. Zvláště se pak domnívá, že s podáními podniků vypracovanými s externími poradci v rámci oznámení o spolupráci je třeba zacházet obezřetně.

41 Dále Unipetrol poukazuje zaprvé v zásadě na to, že napadené rozhodnutí obsahuje jen málo konkrétních informací týkajících se účasti společnosti Tavorex na kartelové dohodě. Unipetrol konkrétně cituje body 125, 141, 155 až 159 odůvodnění napadeného rozhodnutí a shledává, že prohlášení v nich obsažená jsou vágní. Jsou navíc v rozporu se skutkovým stavem.

42 Zadruhé Unipetrol odmítá, že by se pan T. (Tavorex) přímo podílel na kartelové dohodě ve dnech 15. a 16. listopadu 1999. Zejména zpochybňuje přesnost čísel, která se jí týkají a která jsou zachycena v rukou psaných poznámkách pana N. (Dow), i skutečností uvedených v prohlášení společnosti Dow. Unipetrol v této souvislosti předložila tabulku a zdůrazňuje zejména to, že hodnoty prodeje dosažené ve vztahu ke dvěma společnostem, Bridgestone a Michelin, v letech 1999 a 2000 jsou v rozporu se skutečností. Významné odchylky údajně existují i ve vztahu k dalším zákazníkům. Unipetrol proto dospěla k názoru, že tyto poznámky pravděpodobně odrážejí spíš odhady pana N. Unipetrol dále podotýká, že důkazy založené do spisu prokazují na rozdíl od toho, co tvrdí Dow, že dne 16. listopadu 1999 se neuskutečnila žádná neoficiální schůzka. Konkrétněji Unipetrol uvádí, že pan P. (Bayer) opustil Frankfurt (Německo) dne 16. listopadu 1999 v 16 hodin. Unipetrol předpokládá, že kdyby se nějaká neoficiální schůzka konala, byla by proběhla dne 15. listopadu 1999 večer. Z žádného dokumentu nelze prokázat, že by byl pan T. v dané chvíli přítomen. Pan T. se účastnil jen oficiálního zasedání dne 16. listopadu 1999.

43 Zatřetí Unipetrol tvrdí, že neexistuje žádný důkaz o jediném a pokračujícím protiprávním jednání od 15. a 16. listopadu 1999, který by se na ni vztahoval. Unipetrol uvádí, že Komise klade důraz na tři schůzky, k nimž mělo dojít v roce 2000, dvě schůzky v roce 2001 a dvě schůzky v roce 2002. V souvislosti se schůzkami konanými ve dnech 31. srpna a 1. září 2000 v Praze, 30. listopadu a 1. prosince 2000 ve Frankfurtu, 30. a 31. srpna 2001 ve Frankfurtu a 26. a 27. listopadu 2001 v Hamburku (Německo) ovšem Komise Tavorex nezmiňuje. V souvislosti se schůzkou konanou ve dnech 2. a 3. září 2002 v Praze Unipetrol poukazuje na to, že Komise navzdory tomu, že se Dwory této schůzky účastnila, nekonstatovala účast společnosti Dwory na jediném a pokračujícím protiprávním jednání (poznámka pod čarou 161 napadeného rozhodnutí). Unipetrol má za to, že Komise měla dospět ke stejnému závěru i v jejím případě. Kromě toho jsou odpovědi zaměstnanců společnosti Dow vágní a nejednoznačné. Pokud jde konečně o schůzku konanou ve dnech 28. a 29. listopadu 2002 v Londýně (Spojené království), nedošlo na ní k žádné protiprávní debatě. Unipetrol z toho dovozuje, že Komisi se nepodařilo v souvislosti se společností Tavorex prokázat jediné

a pokračující protiprávní jednání v době od listopadu 1999 do listopadu 2002. Důkazy jsou příliš slabé na to, aby bylo možno prokázat odpovědnost společnosti Tavorex, potažmo společností Kaučuk a Unipetrol.

– Argumenty Komise

44 Komise úvodem předkládá vlastní výklad důkazního břemene, které nese, z pohledu judikatury a dospívá k závěru, že v projednávaném případě všechny důkazy jako celek přesvědčivě prokazují účast společnosti Tavorex/Kaučuk, potažmo Unipetrol, na kartelové dohodě po dobu uvedenou v napadeném rozhodnutí. Komise zdůrazňuje zejména to, že prohlášení podniků učiněná v rámci oznámení o spolupráci představují důkazy.

45 Dále Komise zaprvé odkazuje na informace ze spisu, které podle jejího názoru prokazují účast společnosti Tavorex na dotčeném protiprávním jednání. Komise konkrétně poukazuje na schůzky kartelové dohody ve vztahu ke společnosti Kaučuk a na schůzku konanou ve dnech 2. a 3. září 1999 v Richmondu nad Temží (Spojené království). Kromě odmítavých prohlášení společnosti Kaučuk/Unipetrol neexistuje žádný důkaz toho, že by se tyto společnosti kartelové dohody neúčastnily. Navíc neexistuje nic, co by prokazovalo, že Tavorex kartelovou dohodu opustila. Unipetrol nepopírá, že pan T. byl přítomen na všech odvětvových zasedáních v letech 1999 až 2002. Schůzky kartelové dohody se podle Komise konaly vedle oficiálních zasedání. Konkrétně Komise odmítá argumenty společnosti Unipetrol k bodům 125, 141 a 155 až 159 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

46 Zadruhé Komise v souvislosti s přímou účastí pana T. (Tavorex) na neoficiální schůzce konané ve dnech 15. a 16. listopadu 1999 zdůrazňuje, že Unipetrol ve svých odpovědích na první a druhé oznámení námitek nezpochybnila místo, kde se nacházel

pan T. Podle Komise Unipetrol nikdy netvrdila, že by pan T. nemohl být přítomen na této schůzce popsané v napadeném rozhodnutí. Argumenty, které Unipetrol uvádí před Tribunálem, jsou v tomto ohledu nepřípustné (viz v tomto smyslu rozsudek Tribunálu ze dne 8. března 2007, France Télécom v. Komise, T-339/04, Sb. rozh. s. II-521). Ve věci samé Komise připouští, že prohlášení společnosti Dow o datu neoficiální schůzky (která se dle Dow konala 16. listopadu 1999 večer) podle všeho nejsou přesná. Ze spisové dokumentace však plyne, že neoficiální schůzka proběhla v noci z 15. na 16. listopadu 1999. Komise také zdůrazňuje, že je velmi pravděpodobné, že pan T. byl ve Frankfurtu v předvečer 16. listopadu 1999, neboť z Prahy vždy přijížděl svým soukromým vozidlem. Komise dále tvrdí, že přítomnost pana T. na schůzce prokazuje i řada dalších důkazů, přestože na vyúčtování výdajů pana P. (Bayer) není pan T. mezi účastníky uveden. Komise rovněž podotýká, že Dow uvádí pana T. mezi účastníky této schůzky. Dow, jejíž slova potvrdila i Bayer, také prohlásila, že se všichni účastníci, včetně pana T., dohodli na cenách a uvedli určitá čísla. Rukou psané poznámky pana N. (Dow) obsahují předmětná čísla v oddíle „KRA" (pro „Kralupy", kde je umístěna výroba společnosti Kaučuk). Pan N. i Dow potvrdili, že „KRA" znamená „Kralupy, označení pro Kaučuk".

47 Zatřetí, k popření existence jediného a pokračujícího protiprávního jednání ze strany společnosti Unipetrol Komise uvádí, že v případě schůzky konané ve dnech 31. srpna a 1. září 2000 v Praze nepřičetla Komise společnosti Kaučuk dohodu, ke které došlo v rámci kartelové dohody při této příležitosti, nýbrž v napadeném rozhodnutí konstatovala, že Dow si vyměňovala informace o cenách týkající se mimo jiné společnosti Kaučuk. Pokud jde o schůzku konanou ve dnech 30. listopadu a 1. prosince 2000 ve Frankfurtu, nebyla Kaučuk v prohlášení společnosti Bayer přímo označena jako účastnice. Kartelová dohoda nicméně pokračovala. U schůzky konané ve dnech 30. a 31. srpna 2001 ve Frankfurtu Komise uznává, že společnosti Kaučuk nelze přímo vytýkat účast na této schůzce, nicméně zdůrazňuje, že tato výtka je prohlášením společnosti Dow posílena a že Kaučuk byla nepopíratelně přítomna na oficiálním zasedání. Co se týče schůzky konané ve dnech 26. a 27. listopadu 2001 v Hamburku, ze

zpráv elektronické pošty paní I. (Dow) plyne, že kartelová dohoda v obecné rovině nadále trvala. V souvislosti se schůzkou konanou v Praze ve dnech 2. a 3. září 2002 Komise podotýká, že všechny osoby odpovědné za SBK u společnosti Bayer přímo a jednomyslně potvrzují, že pan T. (Tavorex) se podílel na dohodě o cenách. Svědectví Bayer (pana P.) se opírá zejména o zprávu interní elektronické pošty označenou v napadeném rozhodnutí za důkaz. Pokud jde o schůzku konanou ve dnech 28. a 29. listopadu 2002 v Londýně, Komise vykládá prohlášení pana P. tak, že se vztahuje i na pana T. Nakonec uvádí, že nic nenasvědčuje tomu, že by se Kaučuk/Tavorex jednoznačně distancovala od kartelové dohody.

Závěry Tribunálu

48 Co se týče provádění důkazů o protiprávním jednání porušujícím čl. 81 odst. 1 ES, je nutno připomenout, že Komise je povinna prokázat protiprávní jednání, která zjistila, a předložit řádné důkazy, které právně dostačujícím způsobem prokazují existenci skutečností zakládajících protiprávní jednání (rozsudky Soudního dvora ze dne 17. prosince 1998, Baustahlgewebe v. Komise, C-185/95 P, Recueil, s. I-8417, bod 58, a ze dne 8. července 1999, Komise v. Anic Partecipazioni, C-49/92 P, Recueil, s. I-4125, bod 86). Je proto nezbytné, aby Komise za účelem odůvodnění pevného přesvědčení, že došlo k protiprávnímu jednání, uvedla přesné a shodující se důkazy (viz rozsudek Tribunálu ze dne 6. července 2000, Volkswagen v. Komise, T-62/98, Recueil, s. II-2707, bod 43 a citovaná judikatura). Taktéž je třeba připomenout, že k tomu, aby existovala dohoda ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, postačuje, aby dotčené podniky vyjádřily svou společnou vůli chovat se na trhu určitým způsobem (rozsudky Soudního dvora ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma v. Komise, 41/69, Recueil, s. 661, bod 112, a ze dne 29. října 1980, van Landewyck a další v. Komise, 209/78 až 215/78 a 218/78, Recueil, s. 3125, bod 86; rozsudek Tribunálu ze dne 17. prosince 1991,

Hercules Chemicals v. Komise, T-7/89, Recueil, s. II-1711, bod 256). Má-li soudce pochybnosti, musí být tato skutečnost ku prospěchu podniku, jemuž je určeno rozhodnutí, kterým se konstatuje protiprávní jednání. Soudce tedy nemůže učinit závěr, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala dotčené protiprávní jednání, jestliže má o této otázce stále ještě pochybnosti (rozsudek Tribunálu ze dne 25. října 2005, Groupe Danone v. Komise, T-38/02, Sb. rozh. s. II-4407, bod 215).

49 Mimoto je běžné, že činnosti, s nimiž jsou spojeny protisoutěžní dohody a praktiky, se odehrávají tajně, schůzky se konají v utajení a související dokumentace je omezena na minimum. Z toho vyplývá, že i když Komise objeví písemnosti výslovně prokazující protiprávní kontakty mezi subjekty, jsou tyto obvykle útržkovité a rozptýlené, takže se často ukazuje jako nezbytné rekonstruovat některé podrobnosti dedukcí. Proto ve většině případů musí být protisoutěžní praktika nebo dohoda odvozena z určitého množství shodujících se skutečností a nepřímých důkazů, které v případě, že neexistuje jiné logické vysvětlení, mohou jako celek představovat důkaz porušení pravidel hospodářské soutěže (rozsudky Soudního dvora ze dne 7. ledna 2004, Aalborg Portland a další v. Komise, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Recueil, s. I-123, body 55 až 57, a ze dne 25. ledna 2007, Sumitomo Metal Industries a Nippon Steel v. Komise, C-403/04 P a C-405/04 P, Sb. rozh. s. I-729, bod 51).

50 V projednávaném případě popírá Unipetrol v souvislosti se schůzkami kartelové dohody (oddíl 4.3 napadeného rozhodnutí) účast pana T. (Tavorex) na protiprávní dohodě, ke které došlo ve dnech 15. a 16. listopadu 1999 ve Frankfurtu. Unipetrol dále zpochybňuje konstatování Komise, že se dopouštěla protiprávního jednání v období od 16. listopadu 1999 do 28. listopadu 2002.

51 Úvodem je třeba odmítnout argumenty, které uvádí Komise ke schůzce konané ve dnech 2. a 3. září 1999 v Richmondu nad Temží (body 189 až 193 odůvodnění napadeného rozhodnutí), neboť tato schůzka nespadá do období, kdy se Unipetrol podle Komise dopouštěla protiprávního jednání.

52 Komise v případě schůzky konané ve dnech 15. a 16. listopadu 1999 ve Frankfurtu shledala, že schůzka kartelové dohody proběhla vedle oficiálního zasedání Evropského sdružení pro syntetický kaučuk „večer a v noci 16. listopadu 1999“ (bod 212 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Této protiprávní schůzky se měli zúčastnit panové P. (Bayer), F., N., V. (Dow), L. (Stomil), L. (EniChem) a T. (Tavorex). Dotyčné osoby se údajně nejprve setkaly u hotelového baru a posléze si pronajaly zasedací místnost (bod 202 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

53 V tomto ohledu ze spisové dokumentace zaprvé plyne, jak tvrdí Unipetrol, že pan P. (Bayer) se večer 16. listopadu 1999 nenacházel ve Frankfurtu. Komise tuto skutečnost uznává.

54 Zadruhé je třeba poukázat na to, že napadené rozhodnutí obsahuje několik protichůdných informací stran přesného okamžiku, kdy dotčená protiprávní schůzka měla proběhnout. Komise například v bodě 212 odůvodnění napadeného rozhodnutí s oporou v prohlášení společnosti Dow odkazuje na „večer a […] no[c] 16. listopadu 1999“. V bodě 297 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise uvádí, že dotčená protiprávní schůzka proběhla „v noci z 15. na 16. listopadu 1999“. V oddíle 4.3.8 napadeného rozhodnutí se pak uvádí 15. i 16. listopad 1999. Konečně ve výroku napadeného rozhodnutí je jako datum zahájení protiprávního jednání ze strany společnosti Unipetrol uveden 16. listopad 1999.

55 Zatřetí některé skutkové okolnosti vyvolávají rozpory i ohledně domnělého data konání dotčené protiprávní schůzky a ohledně dalších možných vysvětlení ze strany Komise. Například na vyúčtování pana P. (Bayer), které se týká mimo jiné platby na hotelovém baru ve výši 84,50 německých marek (DEM), je uvedeno datum 15. listopadu 1999. Naproti tomu platba za pronájem zasedací místnosti ve výši 436 DEM byla

zaznamenána dne 16. listopadu 1999. Na rukou psaných poznámkách pana N. (Dow) je uvedeno jen datum 16. listopadu 1999. Konečně v prohlášení společnosti Dow, převzatém do bodu 202 odůvodnění napadeného rozhodnutí, se uvádí, že protiprávní schůzka se konala po oficiálním zasedání Evropského sdružení pro syntetický kaučuk, které proběhlo v dopoledních hodinách dne 16. listopadu.

56 Začtvrté, jak ve svých písemnostech uvádí Unipetrol, Komise nezpochybňuje, že pan T. (Tavorex) jezdil na zasedání Evropského sdružení pro syntetický kaučuk autem (s výjimkou zasedání konaných ve Spojeném království) a že cesta z Prahy do Frankfurtu trvá přibližně pět hodin. Za těchto okolností je možné, i když tato domněnka předpokládá vyvinutí značného úsilí, že pan T. přijel přímo do Frankfurtu ráno 16. listopadu 1999. V každém případě ve spise není nic, co by tuto domněnku vyvracelo. K argumentu Komise, že tvrzení společnosti Unipetrol popírající přítomnost pana T. ve Frankfurtu večer 15. listopadu je nepřípustné, postačí podotknout, že Unipetrol jen popírá hypotézu – která je z pohledu bodu 212 odůvodnění napadeného rozhodnutí nová – že protiprávní schůzka se mohla konat již 15. listopadu 1999 večer. Argumenty Komise proto nelze přijmout.

57 Zapáté v prohlášení společnosti Dow převzatém do bodu 202 odůvodnění napadeného rozhodnutí je uvedeno, že se pánové P. (Bayer), F., N., V. (Dow), L. (Stomil), L. (EniChem) a T. (Tavorex) setkali u hotelového baru a posléze si pronajali zasedací místnost. Ve vyúčtování stravovacích služeb pana P. není pan T. uveden jako účastník setkání u hotelového baru.

58 Pokud jde zašesté o rukou psané poznámky pana N. (Dow), není sporu o tom, že Komise nevyvodila odpovědnost společnosti Unipetrol v souvislosti s kartelovou

dohodou o BK. Část poznámek pana N. týkající se BK tudíž nemůže sloužit jako důkaz proti společnosti Unipetrol. K části poznámek pana N. týkající se SBK je třeba podotknout, že vedle účastníků kartelové dohody jsou v ní jako dodavatelé některých zákazníků uvedeni i jiní výrobci, kteří se kartelové dohody neúčastnili. Za těchto konkrétních okolností nelze vyloučit, že k odhadům dodávek došlo jen mezi některými výrobci, a zejména vzhledem k rozporům ohledně domnělého data konání dotčené protiprávní schůzky nelze s jistotou zjistit, zda Unipetrol (prostřednictvím společnosti Tavorex) mezi ně patřila.

59 Tribunál má s ohledem na kombinaci všech těchto konkrétních okolností projednávaného případu za to, že existují pochybnosti stran účasti pana T. (Tavorex) na protiprávní schůzce konané ve Frankfurtu ve dnech 15. a 16. listopadu 1999. Tato pochybnost musí být ku prospěchu společnosti Unipetrol.

60 Pokud jde o schůzky konané po listopadu 1999, nelze s jistotou zjistit, zda se Tavorex přímo účastnila některé ze schůzek kartelové dohody.

61 Komise zejména neuvádí Tavorex mezi podniky, které uzavřely dohodu na schůzce konané ve dnech 31. srpna a 1. září 2000 v Praze (bod 221 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V souvislosti se schůzkou konanou ve dnech 30. listopadu a 1. prosince 2000 ve Frankfurtu (body 222 až 225 odůvodnění napadeného rozhodnutí) existují pochybnosti, zda dotčená dohoda mohla být uzavřena se společností Tavorex ve vozidle pana W. (Bayer), a to zejména s ohledem na skutečnost, kterou Komise nezpochybňuje, že pan T. (Tavorex) jezdil na zasedání konaná ve Frankfurtu svým osobním vozidlem. Pokud jde o schůzku konanou rovněž ve Frankfurtu ve dnech 30. a 31. srpna 2001 (body 226 až 230 odůvodnění napadeného rozhodnutí), společnosti Tavorex

ani Unipetrol nejsou v prohlášeních podniků převzatých do napadeného rozhodnutí výslovně uvedeny. V případě schůzky konané ve dnech 26. a 27. listopadu 2001 (body 231 až 237 odůvodnění napadeného rozhodnutí) Komise nekonstatovala existenci konkrétní dohody, ale jen shledala, že až do té doby dotčené dohody přetrvaly.

62 Co se týče schůzky konané ve dnech 2. a 3. září 2002 v Praze (body 238 až 245 odůvodnění napadeného rozhodnutí), se zdá, že informace předložené Komisí podle všeho *prima vista* prokazují, že došlo k uzavření protiprávních dohod. Existuje však pochybnost, zda se pan T. (Tavorex) této protiprávní schůzky účastnil. Komise totiž opřela svůj závěr zejména o prohlášení společnosti Bayer, převzaté do bodu 240 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které spočívá mimo jiné na výpovědi pana P., jenž uvedl, že se pan T. dotčené protiprávní schůzky přímo účastnil. Bayer ovšem v prohlášení převzatém do bodu 156 odůvodnění napadeného rozhodnutí, které se rovněž opírá o výpověď pana P., uvedla, že pan T. se účastnil neoficiálních schůzek konaných vedle oficiálních zasedání v období od listopadu 1996 do „konce roku 1999". Tato dvě prohlášení společnosti Bayer jsou tudíž do určité míry v rozporu. Z tohoto rozporu pak vyvstává jistá pochybnost o skutečné účasti pana T. na protiprávní schůzce konané ve dnech 2. a 3. září 2002 v Praze. Tato pochybnost musí být ku prospěchu společnosti Unipetrol.

63 Konečně, pokud jde o schůzku konanou ve dnech 28. a 29. listopadu 2002 v Londýně, Komise nekonstatovala, že by v uvedených datech došlo k uzavření protiprávní dohody mezi dotyčnými podniky.

64 Tribunál má s ohledem na kombinaci všech těchto konkrétních okolností projednávaného případu za to, že skutečnosti uvedené v té části napadeného rozhodnutí, která se týká schůzek kartelové dohody, nepostačují v případě společnosti Tavorex (potažmo Unipetrol) k učinění závěru, že se tento podnik podílel na dotčených protiprávních dohodách.

65 Skutečnosti uvedené v části napadeného rozhodnutí popisující kartelovou dohodu (oddíl 4.2 napadeného rozhodnutí) nejsou s to tento závěr vyvrátit.

66 V této souvislosti má Tribunál za to, že i přesto, že některé skutečnosti uvedené v oddíle 4.2 napadeného rozhodnutí, zejména všeobecné prohlášení společnosti Bayer citované v bodě 156 odůvodnění napadeného rozhodnutí, mohou mít jistou důkazní hodnotu, nejsou s ohledem na výše uvedené konkrétní informace vztahující se ke schůzkám kartelové dohody a na pochybnosti, které musí být ku prospěchu žalobkyně, dostatečné pro konstatování, že se Unipetrol dopustila protiprávního jednání.

67 Tribunál má s ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti při jejich celkovém posouzení za to, že se Komise tím, že konstatovala účast společnosti Tavorex (potažmo společnosti Unipetrol) na kartelové dohodě, dopustila pochybení.

68 V důsledku toho je třeba zrušit napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká společnosti Unipetrol, aniž je třeba se zabývat ostatními žalobními důvody uváděnými na podporu žaloby, zejména otázkou vztahů mezi pachateli a prostředníky při protiprávním jednání porušujícím pravidla hospodářské soutěže.

K nákladům řízení

69 Podle čl. 87 odst. 2 jednacího řádu se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Vzhledem k tomu, že společnost Unipetrol požadovala náhradu nákladů řízení a Komise neměla ve věci úspěch, je důvodné posledně uvedené uložit náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (první senát)

rozhodl takto:

1) **Rozhodnutí Komise K (2006) 5700 v konečném znění ze dne 29. listopadu 2006 v řízení podle článku 81 [ES] a článku 53 Dohody o EHP (věc COMP/F/38.638 – Butadienový kaučuk a styren-butadienový kaučuk vyrobený emulzní polymerizací), se v rozsahu, ve kterém se týká společnosti Unipetrol a.s., zrušuje.**

2) **Evropské komisi se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Dehousse Wiszniewska-Białecka Wahl

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 13. července 2011.

Podpisy.